

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: Stichting DRU Industriepark

Contactpersoon:

E-mailadres:

Telefoonnummer:

Naam initiatief:

De Verhalenwerkplaats

Totale kosten:

174.500

Gevraagde subsidiebijdrage:

149.500

Bedrag cofinanciering door derden:

-

Bedrag eigen bijdrage:

25.000

Inzet vrijwilligers in uren:

N.t.b.

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen? (u kunt meerdere vakjes aankruisen)

- ☐ Integrale benadering van cultureel erfgoed
- ☐ Archeologie
- ☐ Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- ☐ Cultuurlandschap
- ☐ Roerend erfgoed
- ☐ Mobiel erfgoed
- ☒ Immaterieel erfgoed
- ☐ Oral History
- ☐ Archieven
- ☐ Digital born erfgoed
- ☐ Andere vorm, te weten Klik of tik om tekst in te voeren.

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

In de regio blijkt veel erfgoed, vooral ambacht en vakmanschap, kwetsbaar. Kennis en kunde zitten vaak alleen in de hoofden van mensen of in kleine, versnipperde collecties. Daardoor is het lastig om dit erfgoed vast te leggen en toegankelijk te houden voor toekomstige generaties. Landelijk wordt al veel erfgoed gedigitaliseerd, maar voor immaterieel erfgoed staat dit proces nog aan het begin. Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE) en het Kennisinstituut Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) onderzoeken hoe deze vorm van erfgoed digitaal kan worden geborgd.

De huidige ontwikkelingen bieden kansen om nieuwe verbindingen te leggen tussen mensen, verhalen en bronnen. Met een pilotproject wordt onderzocht hoe ambachten, samen met de gemeenschap, duurzaam kunnen worden vastgelegd. De samenwerking tussen de gemeentesmid, zijn netwerk van ijzersmeden, het DRU Industriepark en het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) vormt daarbij de praktijkcasus. Doel is het ontwikkelen van een bruikbare blauwdruk die ook voor andere ambachten of vormen van immaterieel erfgoed inzetbaar is.

Het project sluit aan bij het FARO-verdrag, waarin erfgoed wordt gezien als iets levends, gedragen door mensen en gemeenschappen. Niet alleen objecten en gebouwen, maar ook verhalen, herinneringen en vaardigheden maken daar deel van uit.

Het streven is het creëren van een (digitale) plek waar erfgoedverhalen door iedereen kunnen worden toegevoegd, bewerkt en verrijkt. De kennis, technieken en verhalen van de smid zijn het startpunt. Naast technische vraagstukken wordt vooral gekeken naar manieren om mensen actief te betrekken en bijdragen duurzaam te bewaren. Dat betekent dat we het eindproduct van dit traject gaandeweg moeten bepalen.

De pilot richt zich op het documenteren van het ambacht van de smid met verhalen, beelden en objecten, en op het leggen van verbanden met andere bronnen. DRU neemt de regie, gesteund door ECAL en andere kennisinstellingen. Samenwerkingen met partijen als DEN en NDE zorgen ervoor dat bestaande standaarden, zoals Linked Open Data, worden benut. Zo blijft de informatie ook buiten dit project bruikbaar en kan het dienen als verkenning voor andere initiatieven op het gebied van digitalisering.

Cruciaal is de opbouw van een community: erfgoedorganisaties, makers en vrijwilligers worden vanaf het begin betrokken. Via bijeenkomsten, co-creatie en feedbackrondes groeit de blauwdruk uit tot iets dat aansluit bij de praktijk. Digitalisering is geen doel op zich, maar een middel om verhalen te bewaren en te delen. Het uiteindelijke resultaat moet niet alleen de smid documenteren, maar ook een werkbare methode opleveren voor andere erfgoedgemeenschappen om hun vakmanschap blijvend vast te leggen.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

Tijdens de start van het project gaan we uit van de ontwikkeling van een digitale vorm van collectiebeheer, dat aansluit op reeds bestaande platforms. Hiermee willen we voorkomen dat we een opzichzelfstaand platform ontwikkelen, dat niet aan zou sluiten op de wensen en eisen uit het erfgoedveld. Het eindproduct van dit project vormt zich gaandeweg het proces en kan dus mettertijd wijzigen.

Het beoogde eindresultaat is:

- **Een bruikbare, overdraagbare blauwdruk**
 - Ontstaan uit de praktijkcasus van de gemeentesmid, maar toepasbaar voor andere (immateriële) erfgoedgemeenschappen, met name gericht op ambacht.
 - Een idee over het ontsluiten middels een platform (bestaand of nieuw) waarop gebruikers – zoals ambachtslieden, erfgoedinstellingen en vrijwilligers – zelf verhalen, technieken, beelden en herinneringen kunnen toevoegen, bewerken en verrijken.
 - Dat technisch goed aansluit op bestaande standaarden (zoals Linked Open Data), zodat informatie ook buiten het platform vindbaar, bruikbaar en deelbaar blijft.
 - Met concrete inzichten in technische, organisatorische en inhoudelijke voorwaarden voor het digitaal borgen én overdragen van vakmanschap.
 - Inclusief een aanpak om lokale gemeenschappen vanaf het begin te betrekken, zodat het proces niet alleen documentatie oplevert, maar ook eigenaarschap en betrokkenheid vergroot.
 - Aandacht voor en onderzoek naar de borging van de blauwdruk.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd.

Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:

- de aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteit;
- de doelstelling, resultaten of producten.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Zie bijlage 3

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Zie bijlage 2

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- ☒ Participatie in de volle breedte
- ☐ Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- ☒ Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

1. Participatie in de volle breedte

Het activiteitenprogramma zet sterk in op actieve deelname van de gemeenschap (ambachtslieden, vrijwilligers etc.) en het erfgoedveld. Niet alleen kunnen mensen hun eigen verhalen en bronnen toevoegen, ze krijgen ook de ruimte om richting te geven aan de inhoud en ontwikkeling van het platform. Daarmee wordt niet alleen toegang geboden tot erfgoed, maar ook echte zeggenschap. Door samen met de gemeenschap te bouwen aan een blauwdruk die bij hun behoeften en wensen aansluit, ontstaat een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid. DRU en ECAL nemen hierbij een faciliterende rol aan in plaats van sturend, waardoor er ruimte is voor initiatief van onderop.

2. Erfgoed midden in de samenleving

Het platform is niet alleen een erfgoedproject, maar ook een instrument om verbinding te leggen met thema's als educatie en regionale identiteit. Door de erfgoedgemeenschap, ambachtslieden, te betrekken, wordt erfgoed een middel voor kennisoverdracht en gemeenschapsvorming. De focus op industrieel erfgoed versterkt bovendien de waardering voor vakmanschap en ambacht.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- ☐ Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- ☐ Democratische vernieuwing
- ☐ Dynamische leefomgeving
- ☐ Waarderen van erfgoed
- ☐ Meerstemmigheid
- ☐ Oral History
- ☒ Digitaal erfgoed
- ☐ Archieven
- ☐ Archeologie
- ☐ Caribisch Nederland
- ☐ Internationaal
- ☐ Erfgoedbewustzijn en educatie
- ☐ Ondersteuning erfgoedparticipatie
- ☐ Opleidingen
- ☒ Werkwijzen en wegwijzen
- ☐ Financiering erfgoedinitiatieven

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en

vraagstukken. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Zoals in de Uitvoeringsagenda Faro wordt omschreven kunnen de landelijke partijen binnen hun digitale strategie en activiteiten de bestaande samenwerkingsverbanden de betrokkenheid, inbreng en zeggenschap van (erfgoed)gemeenschappen nog intensiveren. Juist daar willen we in dit project mee aan de slag. We moeten elkaar vinden in een aanpak die voor iedereen goed werkt. Om dat te kunnen doen zijn naar ons idee lokale 'intermediairs' nodig. Zij kennen de gemeenschappen én zij kennen het beleid van de overheden en de mensen die dat uitvoeren. Door tegelijkertijd in de eerste fase van dit project de bestaande samenwerkingsverbanden binnen de digitale erfgoedsector te betrekken, hopen we een blauwdruk te ontwikkelen, met oog voor de gemeenschap en bruikbaar voor de (digitale) praktijk. Daarnaast is één van de speerpunten het perspectief op dienstverlening kantelen, waarbij meer oog is voor gebruik door de samenleving. Op dit vlak gaan we een actieve samenwerking met het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers aan, die deze taak al (deels) vervuld.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg. Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing, schaalsprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

Dit initiatief sluit naadloos aan bij de uitgangspunten van de uitvoeringsagenda Faro, waarin erfgoed wordt gezien als een levend geheel van verhalen, herinneringen, vaardigheden en objecten, gedragen door mensen en gemeenschappen. Een belangrijke structurele verandering richt zich op de erfgoedzorg zich nu vaak richt op het behoud van tastbare objecten en formele collecties, brengt dit project een structurele verandering teweeg door immaterieel erfgoed, in dit geval ambacht en vakmanschap, centraal te stellen en de gemeenschap vanaf het begin actief te betrekken bij dit traject.

In de huidige praktijk wordt veel kennis en kunde over ambachten versnipperd bewaard of blijft ze uitsluitend in de hoofden van ambachtslieden aanwezig. Hierdoor gaat waardevolle informatie verloren zodra deze personen stoppen of wegvallen. Dit project doorbreekt dat patroon door niet pas aan het einde, maar juist tijdens het proces samen te werken met ambachtslieden, vrijwilligers en erfgoedorganisaties. De blauwdruk die in de pilot wordt ontwikkeld, moet iedereen de mogelijkheid bieden om verhalen, technieken en beelden direct vast te leggen, te bewerken en te verrijken. Daarmee wordt het eigenaarschap over erfgoed gedeeld met de gemeenschap zelf.

Door te kijken naar open standaarden, zoals Linked Open Data, waarmee de informatie duurzaam opgeslagen wordt en deze ook buiten het platform vindbaar en bruikbaar blijft, hopen we een blauwdruk te ontwikkelen die ook op deze wensen en eisen aansluit. Zo wordt voorkomen dat kennis opnieuw versnipperd raakt en ontstaat er een infrastructuur waarin informatie makkelijk kan worden gekoppeld aan andere collecties en bronnen. We voorzien hierin in de behoeften van het veld om zicht te krijgen op de 'zachte' kant die input geeft voor de verdere technische uitrol en zoeken naar manieren om ook aan te sluiten op bestaande platformen.

Door middel van kennisoverdracht is het eindproduct niet alleen bedoeld om te bewaren, maar ook om vaardigheden door te geven aan nieuwe generaties. De documentatie van technieken, werkmethoden en verhalen zorgt ervoor dat het ambacht levend blijft, ook wanneer de oorspronkelijke makers er niet meer zijn.

De manier van werken, door co-creatie, feedbackrondes en gezamenlijke besluitvorming, maakt het proces inclusief en vergroot de betrokkenheid. Het initiatief laat zien dat digitalisering geen doel op zich is, maar een middel om erfgoedzorg te verbreden en te verduurzamen. Het stimuleert samenwerking tussen lokale gemeenschappen en landelijke kennisnetwerken, waardoor de kloof tussen praktijk en beleid kleiner wordt.

Als de pilot slaagt, ontstaat er niet alleen een waardevolle documentatie van het vak van de smid, maar ook een overdraagbare blauwdruk. Daarmee krijgen andere erfgoedgemeenschappen een concreet werkmodel in handen om hun eigen immateriële erfgoed te borgen en over te dragen, wat leidt tot een blijvende verandering in hoe erfgoed in Nederland wordt verzorgd en gedeeld.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

De rol die immaterieel erfgoed speelt in de samenleving zien we nog te weinig gerepresenteerd in het digitale erfgoeddomein. Daar zien we vooral materieel erfgoed terug. Immaterieel erfgoedgemeenschappen zouden vaak graag meer zichtbaar zijn, en zien daarvoor kansen in de huidige digitale mogelijkheden: het is niet meer zo ingewikkeld om online van alles met een brede groep te delen. Tegelijkertijd zien we dat er vanuit het overheidsbeleid volop aandacht is voor dit immateriële erfgoed, en wordt gestimuleerd dit beter digitaal toegankelijk te maken en te verbinden met ander erfgoed. De grote uitdaging is om de brug te slaan tussen de wens van immaterieel erfgoedgemeenschappen om hun erfgoed online te delen, en de wens van de erfgoedprofessionals om dit immaterieel erfgoed ook duurzaam deel te laten worden van het digitaal erfgoeddomein. We moeten elkaar vinden in een aanpak die voor iedereen goed werkt. Om dat te kunnen doen zijn naar ons idee lokale 'intermediairs' nodig. Zij kennen de gemeenschappen én zij kennen het beleid van de overheden en de mensen die dat uitvoeren. Alleen met behulp van die lokale intermediairs kunnen we realiseren dat immaterieel erfgoed een volwaardig deel wordt van online beschikbaar en met elkaar verbonden erfgoed. Om die reden werken we in dit project samen met Erfgoed Gelderland (OPEN) en KIEN, die binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed een verkenning uitvoeren naar de wijze waarop immaterieel erfgoed deel kan worden van het digitaal erfgoeddomein.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

Zoals omschrijven in de uitwerking van het Activiteitenplan (Bijlage 1) :

- Regie en coördinatie: DRU neemt de regierol in het project en treedt op als projectleider.
- Ondersteuning en borging: Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) speelt een belangrijke rol in de borging van het project, met name op het gebied van digitaal collectiebeheer, documentatie en ondersteuning van gebruikers en het adviseren hierover.
- Praktijkcasus: De gemeentesmid en zijn netwerk van ijzersmeden leveren de inhoudelijke casus; hun kennis en vakmanschap vormen de basis van het initiatief.
- Samenwerking kennisinstellingen: Landelijke kennisinstellingen zoals Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), Kennisinstituut Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) en Erfgoed Gelderland zijn betrokken voor het benutten van standaarden (zoals Linked Open Data) en het inbedden van resultaten in bredere, bestaande, digitale infrastructuren.
- Gemeenschap en vrijwilligers: Erfgoedorganisaties, makers, vakgenoten en vrijwilligers worden vanaf de start en tijdens het hele traject betrokken via bijeenkomsten, co-creatiesessies, feedbackrondes en workshops.

Samenwerking met andere belanghebbenden:

Het initiatief wordt nadrukkelijk samen met andere partijen uitgevoerd. Naast de rol van DRU en ECAL, zijn ook de gemeentesmid, zijn vakgenoten en landelijke kennisinstellingen betrokken. Erfgoed Gelderland (OPEN) en KIEN nemen deel om immaterieel erfgoed in te bedden in het digitale erfgoeddomein. Lokale gemeenschappen en intermediairs spelen hierin een verbindende rol, omdat zij zowel de erfgoedgemeenschappen als het beleid kennen. Deze brede samenwerking zorgt ervoor

dat het project gedragen wordt door verschillende belanghebbenden en dat het resultaat, de overdraagbare blauwdruk, zowel lokaal als landelijk toepasbaar is.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

Binnen deze pilot wordt met name gebruik gemaakt van de vrijwillige inzet van de gemeentesmid en zijn netwerk. In fase 0 willen we bepalen in welke mate hij en zijn netwerk ingezet dienen te worden, ook op basis van reeds bestaande informatie. De inzet van de gemeentesmid wordt gevraagd op het gebied van kennisdeling, het beschikbaar stellen van bestaande informatiebronnen en het delen van zijn netwerk. De gemeentesmid ziet het project als een manier om aandacht te genereren voor zijn vakgebied, zijn ambacht op volgende generaties over te dragen en zijn werk te borgen.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling. Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro- netwerk en andere relevante doelgroepen. Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld. *Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.*

Kennisdeling is een fundamenteel onderdeel van dit project. Het doel is niet alleen om het ambacht van de smid duurzaam te documenteren, maar ook om het proces, de aanpak en de geleerde lessen breed beschikbaar te maken voor het erfgoedveld. Door open te delen wat werkt én wat niet werkt kunnen andere erfgoedgemeenschappen, beleidsmakers en erfgoedprofessionals hiervan profiteren.

Doelgroepen

De kennisdeling richt zich op:

- Lokale erfgoedgemeenschappen en vrijwilligers
- Erfgoedprofessionals en collectiebeheerders (lokaal, regionaal en landelijk)
- Beleidsmakers binnen de erfgoedsector
- Partners binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), KIEN en DEN
- Onderwijsinstellingen en studenten in erfgoed, ambacht en cultuur.

Middelen en aanpak

1. Digitaal live procesverslag

We werken aan een doorlopend, publiek toegankelijk digitaal verslag van het project. Dit komt beschikbaar op de website van DRU Industriepark en indien mogelijk op het platform van het Netwerk Digitaal Erfgoed. Hier delen we de voortgang, inzichten, technische vraagstukken, co-creatie-uitkomsten en eerste prototypes. Hiermee creëren we transparantie én betrokkenheid.

2. Tussentijdse updates en blogs

Via blogs en artikelen op erfgoed- en cultuurplatforms zoals faro.cultureelerfgoed.nl, erfgoed gelderland.nl en LinkedIn delen we reflecties op het proces, korte interviews met betrokkenen en inzichten uit de praktijk.

3. Bijeenkomsten en presentaties

- Startbijeenkomst (input ophalen en netwerk activeren)
- Co-creatiesessies (ophalen gebruikservaring en inhoudelijke feedback)
- Slotbijeenkomst (presentatie blauwdruk, evaluatie en kennisdeling)

4. Educatief materiaal en handleidingen

- Ontwikkeling van een overdraagbare methodiek/blauwdruk
- Instructies en lesmateriaal over hoe immaterieel erfgoed digitaal geborgd kan worden
- Beschikbaar als download en verspreid via samenwerkende erfgoedinstellingen

5. Samenwerking met kennisnetwerken

De resultaten worden actief gedeeld met partners als ECAL, Erfgoed Gelderland, KIEN en NDE. Dit doen we via hun netwerken, nieuwsbrieven, kennissessies en platforms.

6. Evaluatie en advies

In de eindfase wordt een samenvattend procesverslag en evaluatie opgeleverd, inclusief aanbevelingen voor implementatie van de blauwdruk bij andere erfgoedgemeenschappen. Deze evaluatie wordt gedeeld met het Faro-netwerk én met landelijke erfgoedkoepels, met de intentie om vervolgtrajecten en opschaling mogelijk te maken.

Frequentie

- Maandelijks: updates via digitaal procesverslag (blog/vlog/notities)

- Tussentijds: bij elke mijlpaal een korte terugkoppeling richting het Faro-platform en betrokken partners
- Einde project: oplevering blauwdruk, samenvattend procesverslag en slotpresentatie

De kosten voor deze kennisdeling zijn opgenomen in de begroting onder communicatie, contentproductie en projectleiding.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage). Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

Zie bijlage 1 (los document)

Ingevuld door: [REDACTED]

Datum: 5 september 2025

Planning

Zie bijlage 2 (los document)

Bijlage 3: Activiteitenprogramma

Activiteitenprogramma

1. Voorbereiding en opstart

We willen de eerste maanden van het project gebruiken als voorverkenningfase, 'fase 0'. Uit de verschillende reacties op het initiatief blijkt dat een aantal organisaties bezig zijn met het vastleggen van immaterieel erfgoed. We willen het niet wiel niet opnieuw uitvinden en elkaar juist versterken waar dit mogelijk is. Echter vergt een overzicht van de lopende initiatieven, lessen uit het buitenland en verkenningen wat meer tijd. Uit deze fase moet blijken of het project wordt verbreed door middel van meerdere casussen. Binnen deze verbreding moeten de andere partijen wel zorg dragen voor hun eigen financiering, daar we geen afhankelijkheid willen creëren binnen deze pilot. Tegelijkertijd organiseren we een plenaire startbijeenkomst met smeden, erfgoedorganisaties, vrijwilligers en andere belanghebbenden. De startbijeenkomst dient als introductie van de pilot: toelichting op doel, aanpak en het ophalen van eerste input.

Hiermee introduceren we ook een 'digitale werkplaats'. Dit platform en communicatiemiddel wordt gebruikt om regelmatig de voortgang van het project en tussentijdse resultaten te delen. Hiermee houden we onze partners, andere stakeholders en de gemeenschap op de hoogte van de stappen die

worden gezet. Het doel van deze fase is een voorverkenning van bestaande initiatieven en een duidelijke rol- en taakverdeling op basis van de subsidie en bijbehorende taakstelling.

2. Onderzoek en documentatie van het ambacht

Om te onderzoeken wat er precies nodig is om het ambacht vast te leggen gebruiken we deze fase voor onderzoek en documentatie. Welke informatie over het ambacht is al voorhanden en waar is deze te vinden. Daarnaast onderzoeken we wat er precies en in welke vorm over het ambacht vastgelegd dient te worden. Hiervoor duiken we de praktijk in. We gaan in gesprek met de gemeentesmid en leggen zijn werk vast. Dit kan door middel van het fotograferen van zijn gereedschap, het filmen van zijn werkzaamheden en technieken, het afnemen van interviews etc. Vastleggen en documenteren van het werk van de gemeentesmid of andere casussen. We willen hierin dus ook verbanden leggen met andere personen, bronnen en contexten, zodat de informatie uit deze casus een niet opzichzelfstaand iets wordt, maar juist meteen aansluit bij de richtlijnen van bijvoorbeeld NDE. Het doel van deze fase is het ophalen van informatie over het ambacht, in dit geval van de gemeentesmid.

3. Blauwdrukontwikkeling

Tijdens de start van het project gaan we uit van de ontwikkeling van een digitale vorm van collectiebeheer, dat aansluit op reeds bestaande platforms. Hiermee willen we voorkomen dat we een opzichzelfstaand platform ontwikkelen, dat niet aan zou sluiten op de wensen en eisen uit het erfgoedveld. Het eindproduct van dit project vormt zich gaandeweg het proces en kan dus mettertijd wijzigen.

Met de informatie uit de tweede fase hopen we genoeg input opgehaald te hebben om de slag naar digitalisering te maken. In deze fase willen we werken aan een blauwdruk en de voorwaarden voor het ontwerp en technische bouw van het digitale platform, gebaseerd op bestaande standaarden zoals Linked Open Data en NDE-richtlijnen.

Hierin willen we speciaal aandacht hebben voor toegankelijkheid en gebruiksgemak voor lokale gemeenschappen. Zodat het ook daadwerkelijk gebruikt kan worden door verschillende doelgroepen. Het ECAL speelt hierin een belangrijke rol in de borging van dit project, door digitaal collectiebeheer en documentatie, maar ook in ondersteuning aan de gebruikers door middel van informatievoorziening.

Hierin willen we ook een eerste stap naar het opnemen van educatieve componenten om vakkennis en historische kennis te borgen. Wat is er nodig om het ambacht daadwerkelijk over te dragen op de volgende generatie? Niet alleen digitaal en online, maar ook in de praktijk.

4. Gemeenschap en bijeenkomsten

Het betrekken van de gemeenschap, in dit geval de smid en zijn vakcollega's, zien we niet als een losstaande activiteit in dit project, maar juist als een doorlopende vereiste om het te laten slagen.

We organiseren bij iedere stap en waar nodig co-creatiesessies met de gemeenschap, erfgoedprofessionals en andere betrokkenen. We verkennen hiermee actief manieren om het immaterieel erfgoed vast te leggen en om kennis en ervaring uit te wisselen en door te geven. We willen namelijk dat ons eindproduct niet alleen voor ons van groot belang is, maar dat het brede erfgoedveld een stap vooruit kan zetten in het borgen van immaterieel erfgoed.

Ophalen van feedback op inhoud, vormgeving en gebruiksvriendelijkheid van het platform.

5. Communicatie en presentatie

Zoals eerder beschreven streven we naar een transparant procesverslag, dat we al tijdens het project bijhouden. Hiermee kunnen we onze bevindingen, ideeën en uitdagingen al in een vroeg stadium delen. Ook de bijeenkomsten dragen bij aan de zichtbaarheid van het project. Aan de hand daarvan kunnen we ook tussentijdse resultaten delen en testen bij een brede groep. Het communiceren over de voortgang van het project is ondergebracht in het projectleiderschap.

6. Educatie en kennisoverdracht

In dit onderdeel richten we ons op het ontwikkelen van instructiemateriaal en educatieve formats die het ambacht en de bijbehorende kennis toegankelijk en overdraagbaar maken. We zetten workshops op en leggen actief verbindingen met professionals, makers en wellicht studenten om een breed publiek te betrekken. Het digitale platform wordt getest als middel voor kennisoverdracht, waarbij we bijzondere aandacht besteden aan toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid. Door feedback op inhoud, vormgeving en functionaliteit op te halen, zorgen we ervoor dat het platform niet alleen goed werkt voor de betrokken gemeenschap, maar ook bijdraagt aan de ontwikkeling van het brede erfgoedveld en het doorgeven van het ambacht in de praktijk.

7. Overdraagbare blauwdruk ontwikkelen

In deze fase van het project willen we de resultaten en ervaringen uit het project analyseren. Het is een belangrijk punt in het proces om een gedegen basis te leggen voor de borging. Idealiter maken we hierbij gebruik van de al bestaande platformen van Erfgoed Gelderland, waarmee de resultaten ook regionaal zijn geborgd. Uiteraard zijn we ook in deze fase in gesprek met de landelijke partijen om te bekijken hoe de lessen en uitkomsten van dit project landelijk en breed toepasbaar zijn. Denk hierbij aan het opstellen van een handleiding met technische, organisatorische en sociale randvoorwaarden of het uitwerken van een overdraagbaar educatiegericht format, zodat andere gemeenschappen de aanpak kunnen herhalen. Het doel van deze fase is het opleveren van een blauwdruk die bruikbaar is voor zowel de gemeenschap als het professionele erfgoedveld, met als uiteindelijk resultaat het bijdragen aan onderzoek naar de technische behoeften van het digitaal borgen.

8. Slotbijeenkomst en evaluatie

Tijdens de slotbijeenkomst sluiten we het project af aan de hand van een presentatie van de gezamenlijke geleerde lessen en resultaten. Daarnaast vormt het een presentatie van het eindproduct en biedt de bijeenkomst ruimte voor evaluatie. Wat hebben we geleerd van het project, maar ook van het proces. Waar kan het veld uiteindelijk mee verder? En wat zijn nog open einden? Het resultaat is een procesverslag van uitkomsten en een evaluatie van dit project en de geleerde lessen. Mogelijk is het verslag aangevuld met adviezen om de blauwdruk ook daadwerkelijk in de praktijk uit te kunnen rollen.